

at man skal have alle disse 1-Ører, 2-Ører og halve Ører i Hovedet. Det er ganske ligegyldigt. Nej, det, der har Betydning, er, at man kan smøre 1 Pd. Kønrog ud over 15—16 □ Alen, og at det hele, der spares, er 1 Øre, eller lad det være 2 Øre. Med hvilket Motiv gaar man nu hen og gør dette i fuld Bevidsthed om, at man bringer denne Mand ud af sit Erhverv og smider ham paa Gaden? For de hellige Doktriners Skyld? Det er jo ikke af Ondskab, det bliver gjort. Der er jo ingen, der vil denne Mand noget ondt, men for de hellige Doktriners Skyld skal denne Mand ligge paa Gaden. Vide de Herrer, hvad det vil sige at ligge paa Gaden? De le saa glade over det, at jeg kan forstaa, at ingen af Dem ved, hvad det vil sige. Men jeg ved det. Den Gang det ærede Medlem for Højrup (Deuntzer) smed mig paa Gaden, kunne De være ganske overbeviste om, at det var en Situation, som paa ingen mulig Maade var lystelig. Det er slet ikke noget morsomt, naar man staar med Familieforpligtelser, med Børn, der ere i Udvikling, der skulle have, ikke alene Mad og Drikke og alt det, som Luther i sin lille Katekismus kalder det daglige Brød, men ogsaa Undervisning, og naar de saa kommer og siger til en: Men Gud forbarme sig, hvor faa vi Skolepengene fra? Hvor faa vi Maden fra? Huslejen skal betales o. s. v. Det er ikke morsomt at ligge paa Gaden, det maa De endelig ikke tro; det er kun, naar man hører en staa og tale om det her, at det kan synes morsomt, det er det virkelig ikke. Men den lille Mand i Hasle smide vi paa Gaden. Hvorfor i Alverden gøre vi det? Til Nytte for den svenske Trust og saa for de hellige Doktriner.

Jeg skal kun kort berøre et Erhverv endnu. Det er et af de nyere her i Landet, nemlig Fabrikation af Kabel og Traad. Der ligger en Fabrik ved Middelfart, den beskæftiger 500 Arbejdere, den hviler paa en stor Kapital. Man er i Færd med at anlægge en anden Fabrik, hørende til samme Firma, og omfattende noget saa — synes jeg — smukt, set fra et nationaløkonomisk Synspunkt, som Forarbejdelse af Kobber til Valseplader og til meget andet, der betegner et Fremad i den industrielle Bearbejdning af selve Ertsen. Denne Fabrik vil man nedsætte Beskyttelsen for, og man vil nedsætte den for langt. Hvad Sats den Fabrik skal have, kan jeg naturligvis lige saa lidt sige her som for mange andre Ting, men man vil under alle Omstændigheder gaa den saa nær, at den ikke vil kunne

klare sig med det. Et Motiv til at gøre dette har været, at Generaldirektoratet har ment, at der ikke i nogen Grad fabrikeredes Traad her i Landet, og saa viser det sig, at omtrent de $\frac{19}{20}$ af den Traad, der bruges her i Landet, blive netop lavede der. Dels bliver den solgt som Blanktraad og som Ledningstraad, Traad paa mange forskellige Maader, dels forarbejdes den videre til Søm og Spiger; men altsaa den allerstørste Del af den Traad, der forbruges her i Landet, bliver lavet der. Nu kommer der et Andragende ind, man er saa venlig at svare paa det, og man indrømmer saa: ja, vi have ikke vidst noget om denne Fabriks Tilværelse, fordi Fabrikationen var saa samlet! Nu har jeg altid troet, at naar noget var samlet, fik man bedre Øje paa det, end naar det var spredt. Men i Generaldirektoratet ere de altsaa mere fjærtseende, saa at de ville have større Overflade at se over. De have ikke rigtig kunnet faa Øje paa denne Fabrik. Men en saadan lille Mangel i Synsevnen og i økonomisk Tankegang oppe i et Bureau kan meget let koste 500 Mennesker den Stilling paa Gaden, som de Herrer nylig fandt saa morsom, men som jeg godt ved ikke er det. Saadant noget maa man ikke gøre, og saadant noget gør man ikke, naar man ikke behandler eller udarbejder et Forslag rent bureaukratisk.

Der er jo en anden Ejendommelighed ved dette Erhverv. Man vil vist svare mig, at her staar en stor Forbrugersinteresse over for en Fabrikationsinteresse. Traad bliver brugt meget i Landbruget til Hegntraad o. s. v. Det er et Moment, der selvfølgelig maa tages med i Betragtning. Men netop her paa dette Omraade vide vi med fuldkommen Sikkerhed, at hvis vi naa at faa Fabrikken ødelagt, ville vi ikke faa billigere Vilkaar for denne Vare. Thi hvis noget Kartel er fast i Tyskland, er det det Kartel, under hvilket netop denne Vare hører. Stahlverband hedder Kartellet. Ganske tilfældigt har jeg ved private Forbindelser nogen Indsigt i denne overordentlig faste og brutalt virkende Fortrustning paa dette Omraade. De Herrer, som med saa stor Mistillid nærme sig de Andragender, vi faa fra Fabrikanten, vil jeg netop gøre opmærksom paa et Forhold her. Jeg husker vist ikke fejl, naar jeg siger, at der netop i denne Fabrikants Andragende stod, at den Udførselspræmie, den tyske Trust sætter paa Udførslen af Traad, er 1 Pfennig pr. Kilo. Men ifølge Meddelelser, som jeg lige nu, inden jeg gik her ind, fik, og som kom frisk der nede fra, er den ikke